

INFORMACIJA

o pristupanju Crne Gore grupi donatora u Međunarodnom udruženju za razvoj (International Development Association -IDA)

Odbor guvernera Međunarodne asocijacije za razvoj (International Development Association-IDA) je 31. marta 2022. godine donio odluku pod nazivom Dodatna sredstva: Dvadeseto povećanje sredstava¹. Pomenuta odluka donijeta je na osnovu inicijative zemalja članica IDA, koje su prepoznale hitnu potrebu da se poveća finansiranje zemalja koje pozajmljuju sredstva od IDA, kako bi se dodatno podržao odgovor za oporavak od pandemije COVID-19.

Međunarodno udruženje za razvoj (IDA) je dio Svjetske banke koji pomaže najsiromašnijim zemljama svijeta. Osnovana je 1960. godine, i ima za cilj smanjenje siromaštva obezbjeđivanjem kredita sa niskim kamatama i grantova za programe koji podstiču ekonomski rast, smanjuju nejednakosti i poboljšavaju uslove života ljudi. IDA djeluje u 74 zemlje u Africi, Istočnoj Aziji i Pacifiku.

Podobnost zemlje koja može da se kvalifikuje za podršku, odnosno finansiranje od strane IDA-e zavisi prije svega od relativnog siromaštva zemlje, definisanog kao bruto nacionalni dogodak (BND) po glavi stanovnika (BND) ispod utvrđenog praga i ažurira se godišnje (1.255,00 USD za 2023. godinu). BND razlikuje se od BDP-a po tome što uzima u obzir vrijednost finalnih dobara i usluga koje su proizveli svi državljani države, bez obzira na mjesto stvaranja tih dobara i usluga. Uzimajući u obzir ovaj kriterijum, Crna Gora nije podobna za finansiranje od strane IDA s obzirom na to da je BND po glavi stanovnika za 2022. godinu iznosi 6.042,04 miliona eura.

Na prolječnim sastancima Svjetske bvanke i MMF-a, održanim tokom aprila mjeseca 2023. godine u Vašingtonu, delegacija Crne Gore održala je sastanak sa predstavnicima IDA kada je predočena inicijativa da i Crna Gora postane donator u povećanju sredstva IDA, u okviru dvadesetog povećanja sredstava. Na osnovu sastanka, predstavnici IDA su sačinili Tehničku zabiljku sa ciljem da predstavnicima Ministarstva finansija Crne Gore predoče cilj i način sticanja uloge donatora prilikom povećanja IDA sredstava.

Tokom pomenutog prolječnog sastanaka predstavnici IDA informisali su crnogorsku delegaciju da je očekivani doprinos Crne Gore kao potencijalnog donatora 1,00 milion eura. Nivo doprinosa se obračunava na osnovu formule za podjelu opterećenja, i predstavlja indikativnu mjeru sposobnosti zemlje članice da doprinese IDA. Formula se zasniva na ukupnom nivou BND zemlje članice i nivoa

¹ Glasanjem za dvadeseto povećanje sredstva tadašnji ministar finansija g-din Milojko Spajić je, kao guverner Crne Gore u Svjetskoj banci, podržao predmetnu incijativu, koja je nakon toga i konačno usvojena od strane Odbora guvernera Svjetske banke.

BND po glavi stanovnika. Udio crnogorskog opterećenja, na osnovu prilagođenog BND za 2017. godinu², je 0,003%.

IDA je najveći globalni fond koji je podržan od strane donatorske zajednice. Globalno prisustvo IDA i njena vodeća uloga u definisanju razvojne politike omogućavaju manjim donatorima da dosegnu do šireg spektra korisnika IDA sredstava i definišu reformske politike koje bi ostvarile pozitivan razvojni uticaj.

Kao donator IDA-e, Crna Gora će dobiti određeni broj glasačkih prava, koja će biti dodijeljena proporcionalno iznosu doprinosa. Za IDA20 povećanje sredstava, cijena jednog glasa je 17.670,00 američkih dolara. Posljednjih godina nekoliko zemalja iz Evrope i Centralne Azije (ECA) postalo je donator IDA20 (Jermenija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Gruzija). Pod pretpostavkom da Crna Gora postane donator IDA20 i izvrši svoju prvu isplatu dobiće 3.746 glasova za članstvo (fiksni) i 57 upisanih glasova. Ti glasovi biće dodeljeni Crnoj Gori kada sledeća Rezolucija o dopunjavanju sredstava bude odobrena od strane Odbora guvernera IDA.

Da bi zvanično postala donator, Crna Gora je dužna da dostavi Instrument o obavezivanju, dokument koji bi nakon saglasnosti Vlade potpisao ministar finansija kao guverner Crne Gore u Svjetskoj banci. Nakon dostavljanja instrumenta o obavezivanju IDA bi zvanično objavila da je Crne Gora stekla status donatora u IDA. Uskoro nakon dostavljanja Instrumenta o obavezivanju IDA će pozvati Crnu Goru da izvrši uplatu prve rate donacije, kao i da imenuje osobu koja će predstavljati Crnu Goru na IDA sastancima. Zajedno sa drugim donatorima, Crna Gora će biti u poziciji da doprinese oblikovanju politike IDA za buduća dopunjavanja IDA sredstava, u skladu sa razvojnim prioritetima Crne Gore (npr. životna sredina, obnovljiva energija i održiva poljoprivreda).

Na prolječnim sastancima iskazan je stav crnogorske delegacije po pitanju uplate iznosa od 1 milion eura, kada je rečeno da bi za Crnu Goru bilo najprihvatljivije da se navedeni iznos plati kroz tri jednake rate koje bi bile uplaćene 2023, 2024. i 2025. godine. Iz IDA je očekivano da će prva uplata biti izvršena do kraja juna 2023. godine, kada se završavala fiskalna godina, međutim kako odluka Vlade o donaciji nije donijeta u predviđenom roku, te samom tim nisu ispunjeni uslovi za finalizaciju potrebne dokumentacije, uplata nije izvršena u predviđenom roku. Međutim, pomenuti rokovi su pomjereni kako bi Crna Gora ispunila interne preduslove neophodne za finalizaciju procesa.

Raspored uplata u okviru doprinosa		
	% rate po godini	Iznoos
	%	(USD million)
Fiskalna godina 23	33.30%	0,330000
Fiskalna godina 24	33.30%	0,330000
Fiskalna godina 25	33.40%	0,340000

² Indikator iz 2017. godine su korišćeni u IDA20 pregovorima 2017

Ukupno	100.00%	1.000000
Credit	<i>0.80%</i>	<i>0.010000</i>

Osim toga, tokom godišnjih sastanaka Grupe Svjetske banke i MMF-a, koji su održani u oktobru 2023. godine u Marakešu, Maroko, predstavnici Ministarstva finansija održali su sastanak sa potpredsjednikom IDA za razvojno finansiranje i IDA fondove g-dinom Akhikom Nišiom, sa kojim je dogovoreno da Crna Gora pristupi grupi donatora za IPA fondove, iz kojih će se povlačiti sredstva za finansiranje projekata u najnerazvijenijim zemljama.

U skladu sa gore navedenim, nakon dobijanja saglasnosti Vlade ministar finansija će potpisati instrument o obavezivanju. Očekuje se da će prvu ratu donacije, u iznosu od 0,33 miliona eura, Crna Gora uplatiti u 2023. godini, odmah nakon dostavljanja Instrumenta o obavezivanju.

Sredstva za pomenutu ratu biće isplaćena sa tekuće budžetske rezerve.

INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION

Additions to Resources: Twentieth Replenishment

Instrument of Commitment

Reference is made to Resolution No. 248 of the Board of Governors of the International Development Association entitled “Additions to Resources: Twentieth Replenishment”, which was adopted on March 31, 2022 (“the Resolution”).

The Government of Montenegro HEREBY NOTIFIES the Association pursuant to paragraph 3 of the Resolution that it will make the subscriptions^{3/} authorized for it in accordance with the terms of the Resolution in the amount of USD 1 million.^{4/ 4/}

(Date)

(Name and Office)

5/

^{3/} This form of Instrument of Commitment may be used for a Member’s regular subscription and any Debt Relief Additional Contribution either under a separate instrument or combined.

^{4/} Pursuant to paragraph 6(b) of the Twentieth Replenishment Resolution, members referred to in paragraph 4(b) of the Resolution are required to denominate their subscription, in SDRs, in the currency of the member if freely convertible, or with the agreement of the Association in a freely convertible currency of another member. Payment will be made as provided in paragraph 6(b) of the Resolution. For members referred to in paragraph 4(a) of the Resolution, payment will be made as provided in paragraph 6(a) of the Resolution.

^{5/} The instrument is to be signed on behalf of the Government by a duly authorized representative.

^{4/} Pored ove sume, Crna Gora će dobiti kredit u SDR-ima u iznosu od 10.000 USD, koji je izračunat na osnovu dogovorenog ubrzanog rasporeda. Revizija ovog rasporeda obloživanja rezultiraće ponovnim izračunavanjem ovog iznosa potraživanja.

MEĐUNARODNO UDRUŽENJE ZA RAZVOJ

Dodatna sredstva: Dvadeseto povećanje sredstava

INSTRUMENT OBAVEZIVANJA

**Poziv na Rješenje Odbora guvernera Međunardnog udruženja za razvoj-IDA br. 248
Dodatna sredstva: Dvadeseto povećanje sredstava, koja je usvojena 31. marta 2022. godine
(Odluka).**

Vlada Crne Gore OVIM PUTEM OBAVJEŠTAVA Udruženje da u skladu sa paragrafom 3 Rješenja da će izvršiti upis^{6/} iznosa od 1 miliona eura, za koji je ovlašćena u skladu sa odredbama Odluke.^{7/ 4/}

(Datum)

(Ime i institucija)

8/

^{6/} Ovaj oblik Instrumenta obavezivanja može se koristiti za redovnu pretplatu člana i bilo koji dodatni doprinos za rasterećenje duga pod posebnim instrumentom ili kombinovanim.

^{7/} U skladu sa stavom 6(b) Rješenja o dvadesetom dopunjavanju sredstava, članovi koji se odnose na paragraf 4(b) Rješenja moraju da denominuju svoju pretplatu, u SDRS, u valuti člana ako je slobodno kabriolet, ili uz dogovor Udruženja u slobodno konvertibilnoj valuti druge članice. Uplata će biti izvršena na način naveden u stavu 6(b) Rešenja. Za članove koji se odnose na stav 4(a) Rješenja, isplata će biti izvršena po navedenom stavu 6(a) Rješenja.

^{8/} Instrument obavezivanja treba da bude potisan u ime Vlade Crne Gore od stane ovlašćenog predstavnika.

^{4/} Pored ove sume, Crna Gora će dobiti kredit u SDR-u u iznosu od 10.000 USD, koji je izračunat na osnovu dogovorenog ubrzanog rasporeda oblaganja. Revizija ovog rasporeda oblozivanja rezultiraće ponovnim izračunavanjem ovog iznosa potraživanja.